KLIKSTART

Fotografie in stappen

Van de automatische stand naar de M-stand in zes stappen, met korte opdrachten en gewone taal.

- 1 Diafragma
- 2 Sluitertijd
- 3 ISO
- 4 Scherpstellen
- 5 Licht
- 6 Compositie

Voor spiegelreflex, systeemcamera, bridge en smartphone · A4 · print of scherm

BEGIN HIER

Hoe werk je met deze gids

Je camera kan veel meer dan de automatische stand. Alleen weet niemand je welke knopjes je moet gebruiken, en in welke volgorde. Deze gids doet dat in zes stappen. Elke stap haalt één keuze weg bij je camera en legt hem bij jou, met een korte opdracht.

Stap	Wat je leert	Je camera beslist niet meer over
1	Diafragma	hoe wazig je achtergrond is
2	Sluitertijd	of beweging scherp of bewust vaag is
3	ISO	hoeveel korrel je accepteert in het donker
4	Scherpstellen	waar je foto scherp is
5	Licht	hoe je foto sfeer krijgt
6	Compositie	wat er in beeld komt en waar

Zo gebruik je de gids

- **Eén stap per sessie.** Lees het stukje (5 minuten) en doe de opdracht (10 tot 20 minuten).
- **Niet alles onthouden.** Open de Instellingen-wijzer in de web-app of de Hulpkaarten als je ergens staat.
- **Overslaan mag.** Weet je al hoe de sluitertijd werkt? Doe de opdracht als test en ga door.
- **Telefoon of camera.** Alle stappen werken met een spiegelreflex, systeemcamera, bridgecamera of smartphone. Per stap staat wat je op je toestel doet.

Wat je nodig hebt

- Je camera of smartphone, opgeladen
- Dit boekje op je telefoon of geprint (A4)
- Een plek met daglicht, bijvoorbeeld een raam of je tuin
- Een voorwerp als model: een plant, een mok of je huisdier

BEGIN HIER

Je eerste foto in 10 minuten

Je begint niet met theorie. Je maakt eerst één foto die je met de automatische stand nooit kreeg: scherp onderwerp, wazige achtergrond.

Wat je doet

1. Zet het onderwerp (een mok, plant, persoon) op een meter of twee van de achtergrond. Hoe verder de achtergrond, hoe wazig.
2. **Spiegelreflex of systeemcamera:** draai het keuzewiel naar **A** (Nikon, Sony, Fuji) of **Av** (Canon). Zet het diafragma op het **laagste getal** (bijvoorbeeld f/1.8 tot f/5.6).
3. **Smartphone:** open de camera, kies Portretmodus (of Pro-modus en zet de opening op de laagste f-waarde). Tik op je onderwerp.
4. Ga zo dichtbij als de camera aankan zonder dat hij onscherp wordt.
5. Tik of druk half in om scherp te stellen op het onderwerp. Maak de foto.
6. Kijk op het scherm: is het onderwerp scherp en de achtergrond zacht? Dan heb je je eerste foto buiten de automatische stand gemaakt.

Het werkt niet?

- **Alles even wazig:** je onderwerp staat te dichtbij en de camera kan niet scherpstellen. Ga een stap terug.
- **Alles scherp:** het diafragma is niet laag genoeg of de achtergrond staat te dichtbij. Loop achteruit met de achtergrond of ga dichter naar je onderwerp.
- **Te donker of te lichte foto:** draai de belichtingscorrectie (+/-) een stap. Meer in stap 3.

MIJN EERSTE FOTO: WAT ZIE JE? WAT GA JE MORGEN ANDERS DOEN?

Open ook de Instellingen-wijzer in de web-app. Kies «Wazige achtergrond» en je krijgt de instellingen voor jouw toestel op een rij.

DE ZES STAPPEN

Stap 1. Diafragma: wazige achtergrond

Het diafragma is de opening in je lens. Je geeft het aan met een f-getal. **Een laag getal is een grote opening.** Dat lijkt omgekeerd, maar onthoud: het is een breuk (f/2 is groter dan f/8).

f-getal	Opening	Effect
f/1.8 tot f/2.8	Groot	Veel licht, **wazige achtergrond**
f/4 tot f/5.6	Middel	Allround, goed voor portret
f/8 tot f/11	Klein	Alles scherp, **landschap**
f/16 en hoger	Heel klein	Veel scherptediepte, minder scherp door diffractie

Drie dingen die de wazigheid vergroten

1. Een **lager f-getal**
2. Het onderwerp **dichterbij** je camera
3. De achtergrond **verder weg** van je onderwerp

Scherptediepte in één zin

Scherptediepte is de zone voor en achter je onderwerp die ook scherp is. Weinig scherptediepte geeft sfeer en rust. Veel scherptediepte laat alles zien.

Wat doe je op je toestel

Toestel	Zo stel je het diafragma in
Spiegelreflex of systeemcamera	Stand A/Av. Draai het instelwiel tot het laagste f-getal van je lens. Een kitlens heeft vaak f/3.5 tot f/5.6: dat is prima.
Bridgecamera	Stand A/Av. Zoom helemaal uit voor de laagste f-waarde.
Smartphone	Portretmodus of Pro-modus. Kies de diafragmaschuif of zet «Focus control» op een kleine f-waarde. Zoek de achtergrond ver weg.

Veelgemaakte fout

Je zet het diafragma op f/1.8, maar je onderwerp staat tegen de muur. Dan blijft de achtergrond scherp. Het gaat om de **afstand** tussen onderwerp en achtergrond.

Stap 1. De opdracht: wazige achtergrond

Opdracht (10 tot 20 minuten)

Maak dezelfde foto op drie diafragma's

1. Zet een mok of plant op een tafel, 2 meter van een achtergrond met details (boekenkast, tuin).
2. Zet de camera op A/Av. Maak foto 1 op het laagste f-getal.
3. Zet het diafragma op f/5.6. Maak foto 2 vanaf dezelfde plek.
4. Zet het op f/11. Maak foto 3.
5. Leg de drie naast elkaar op je scherm.

Klaar als: je ziet bij welke foto je achtergrond het zachtst is, en je weet welk f-getal erbij hoort.

Mijn resultaten

Foto	f-getal	Sluitertijd (zie EXIF)	Wat zie je?
1			
2			
3			

MIJN CONCLUSIE IN TWEE ZINNEN

Controle voor je verder gaat

- [ ] Ik weet dat een laag f-getal een grote opening is
- [ ] Ik kan een wazige achtergrond maken op bestelling
- [ ] Ik zet voor een portret een laag f-getal en ga dichtbij
- [ ] Ik weet welk f-getal mijn kitlens of telefoon minimaal kan

Tip

Kijk na de foto naar de EXIF-gegevens (info-knop of «Details» in je galerij). Zo leer je welke instellingen bij welk resultaat horen.